

**ZNALECKÁ KANCELÁŘ - služby značků a odhadců**

Ing. Jiří Kříšťan, pošt.přhr. 51, 149 00 Praha 11 - Jižní Město

tel.0602-356850, tel/answ/fax 02-67312005, 90043723, 7928695

pol. znal. deníku č:

167/96-KG

TROJMO !

ČVS: OVV-295/96-Ji

Policii ČR  
 Obvodnímu úřadu vyšetřování  
 pro Prahu 1  
 Bartolomějská 4  
 111 21 Praha 1

-----

**Znalecký posudek**

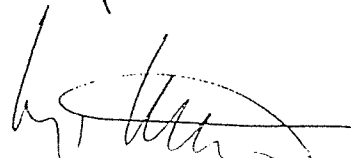
o úvěrování, obchodních transakcích a účtování  
 TERREX, AIR TERREX, CK MARINAMAR a TRANS VT  
 obchodních společností s r.o.

(k trestní věci obv. Martin Michal, Jiří Schulz - TERREX, s.r.o.)

Zpracoval:

Ing. Jiří Kříšťan  
 znalec v oboru ekonomika

11. června 1997

  
 Ing. Jiří Kříšťan

Usnesením vyšetřovatele POLICIE ČR, Úřadu vyšetřování pro Prahu 1, č.j. OVV 295/96-Ji, ze dne 9.9.1996 jsem byl ustanoven znalcem v oboru ekonomika, pro přezkoumání úvěrování, obchodních transakcí a účtování obchodních společností s ručením omezeným - TERREX, AIR TERREX, CK MARINAMAR a TRANS VT.

K podanému znaleckému posudku mi byly vyšetřovatelem poskytnuty, kromě kopie vyšetřovacího spisu, výběry dokladů fy TERREX a AIR TERREX a další doklady soustředěné v rámci vyšetřování.

*K opakovaným žádostem o vydání dokladů Ing. Jan Laitl, likvidátor společností TERREX, s.r.o. a AIR TERREX s.r.o. v likvidaci, odmítl bezdůvodně poskytnout ke zkoumání jakékoli doklady, a to i archivované, přestože byl vyšetřovatelem i znalcem upozorněn na povinnost podle zákona o znalcích a tlumočnících a podle tr.ř. doklady předložit. Tím vznikly ve zpracování posudku značné průtahy.*

*V důsledku toho bylo nutno zajistit výběr archivovaných dokladů k provedení kontroly spol. TERREX a AIR TERREX usnesením vyšetřovatele o odnětí věci. Archivářka společnosti Interaudit Impuls, s.r.o. pí. Sloupová (Plzeň, Koterovská 27, podřízená Ing. Laitla) k usnesení vyšetřovatele vydala (přes zákaz nadřízené Ing. Laitlové pouze neautorizované fotokopie počítačových výstupů, převážně bezcenné pro znal. zkoumání, neboť originální doklady Ing. Laitl do archivu nezaložil a nepořídil soupisy uložených písemností.*

*Se značnými průtahy pak likvidátor Ing. Laitl až v dubnu t.r. předložil k žádosti vyšetřovatele o účetní uzávěrku ke dni likvidace jen neautorizovanou fotokopii počítačové sestavy předvahy k 02/95, , takže ke kontrole účetnictví společností TERREX a AIR TERREX nebyly znalci (ani vyšetřovateli) k dispozici rozhodující doklady v autorizovaných originálech. Doklady o jednání valných hromad společnosti likvidátor nepředložil; v archivu podle tematických seznamů uložených balíků uskladněny nebyly.*

*U společností CK MARINAMAR Praha a TRANS VT Krnov byla zkoumání ztížena tím, že jednatele společností vůbec neměli orig. účetní doklady z r. 1992, které byly třeba k ověření návaznosti údajů účetnictví na vykázané uzávěrky a na odvody daní.*

*Znalecká posouzení dále ztížila i skutečnost, že některé rozhodující hospodářské operace byly u prověřovaných subjektů nesprávně zaúčtovány, účtovány podle nesprávných dokladů nebo nebyly zaneseny do účetnictví vůbec a pro ověření zkoumaných skutečností bylo nutné provedení revizí archivovaných dokladů, osobních jednání a od odpovědných osob si nechat zvlášť dokládat jednotlivé zkoumané skutečnosti (např. CK Marinamar, TRANS VT).*

*Ostatní prověřované subjekty předložily kromě požadovaných vysvětlení i související doklady, převážně však rovněž v neautorizovaných fotokopiích, převážně však proto, že je náležitě neopatřili datem a schvalovacími podpisy jednatelů.*

*V důsledku toho bylo nutno zdlouhavě ověřovat údaje o právních a účetních úkonech a o hospodářských operacích podle jejich návaznosti na jiné skutečnosti a opíraje se o svědecká tvrzení, vysvětlení informovaných a odpovědných osob a o informace a doklady jiných (korespondujících) institucí (Fin. úřady, ČSP, ČS, ŽB, AGB, atd.).*

*Cílem posudku bylo soustředit, časově uspořádat a doplnit informace o dosud zjištěných skutečnostech a uceleně posoudit oprávněnost a průkaznost prošetřovaných hospodářských a právních úkonů a účetních operací subjektů zúčastněných na získání a čerpání úvěrů a použití úvěrových prostředků, vyjádřit se k výši způsobených škod a předložit tak ucelený komplexní důkaz v uvedené trestní věci.*

I.  
Rekapitulace trestní věci a znalecká zjištění  
na základě soustředěných dokladů s časovým rozlišením

Dne 30.11.1995 oznámila centrála České spořitelny, a.s. Policii ČR - Službě policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti v Praze 7, Strojnická 27 podezření ze závažné trestné činnosti Martina Michala, Ing. Jana Schulze, Ing. Faita, Ing. Čížka a spol. spočívající v tom, že z České spořitelny podvodně získali devizové úvěry, k nimž zástavní právo spořitelny bylo zapsáno do předem připravených falšovaných dokladů nebo věci, k nimž měla spořitelna zapsat své zástavní právo neoprávněně převedli na jiné subjekty, přičemž ve spolupachatelství s uvedenými bývalými zaměstnanci spořitelny a dalšími osobami záměrně přepracovali doklady o úvěrových vztazích a vlastnickém právu, přičemž získané úvěry nespláceli, neboť toto vše předem za tím účelem připravili a vzhledem k jejich postavení jednatelů a odpovědných osob podnikatelských subjektů museli vědět, že tyto obchodní vztahy jsou nereálné, resp. že z úvěrů pořízené věci nejsou schopni splácet nebo nejsou oprávněni je provozovat.

Podle rychlosti s jakou byly úvěry u ČS,a.s. vyřízeny a schváleny a nakonec neodpovědným způsobem nenápadně převedeny na jiné subjekty lze vyslovit důvodnou domněnku, že tyto úvěrové akce musely být s býv. zaměstnanci spořitelny Ing. Feitem a Ing. Čížkem předem dohodnuty, uskutečněny a nakonec zakamuflovány přičemž vedle toho byly nepochybně získány další „provize“ a množstevní slevy od zahraničních dodavatelů ve valutách, věcné prémie (viz 3 osobní auta Volvo), což vše nebylo řádně zaúčtováno a podrobena daním, přičemž došlo i k poškození věřitelů, nejméně když nespotřebované úvěrové částky (rozdíly) nebyly vráceny peněžním ústavům, příp. jimi nebyli uspokojeni dřívější věřitelé (§ 256 tr.zák.), ale předem se s nimi počítalo jako s volným provozním kapitálem či zcela „černými“ penězi.

Kromě symbolických splátek úroků za prvá tři čtvrtletí na získané úvěry nebylo nic splaceno.

V době, kdy již bylo obecně zjevné, že finanční situace podnikatelských subjektů TERREX a AIR TERREX, s.r.o. (konečných úvěrových dlužníků) je nenávratným předlužením, převedl M.Michal tyto společnosti do likvidace a konkursu.

Přitom stačil zajistit převedení podstatné části majetku pořízeného za získané úvěry na další subjekty a vzbudit zdání regulérního „převzetí závazků“, tedy snahy přesunout případnou trestní odpovědnost jinam, na jiné subjekty (a na jiné odpovědné osoby), čímž pak velmi snadno může dojít k promlčení trestných činů spáchaných v souvislosti s tím. S takovým vývojem situace, jak se ukázalo, muselo být předem počítáno, když M.Michal založil v r. 1994 společnost TERREX GROUP, s.r.o.

Likvidátor Ing. Jan Laitl pak zjišťování a odhalení této tr. činnosti dále ztížil tím, že nearchivoval řádně originální účetní písemnosti, do prohlášeného konkursu nepřiznal část movitého majetku, konkursnímu správci včas nepředal podklady a nakonec orgánům činným v trestním řízení ztěžoval postup tím, že odpíral vydat znalci i vyšetřovateli byť i jen neautentické kopie účetních dokladů, které uložil v archivu své společnosti Interaudit Impuls, s.r.o. a jako svědek se zcela vyhnul konkrétní svědecké výpovědi.

Také podle protokolu Finančního úřadu pro Prahu 10 ze dne 14.4.1995 neposkytl Ing. Laitl zákonnou součinnost, když správcí daně neumožnil přístup k převzatým dokladům, ani nechtěl přistoupit na termín kontroly a správnosti zaúčtování, což spolu s ostatním jeho jednáním (viz dále v souvislosti s jednáním vůči správci

konkursní podstaty, s prodejem zastaveného majetku likvidovaných společností, atd.) nasvědčuje nejen nadržování, ale i zájmovému propojení.

Naznačená trestná činnost vznikala a postupně se komplikovala jednáním a obchodními vztahy mezi obchodními společnostmi TERREX, AIR TERREX, TERREX GROUP, a.s., MARINAMAR, Jiří Gajdoš-GASPEDO TRANSPORT, nevzniklá TRANS VKG, V GK, TRANS VGT (později TRANS VT,s.r.o.) a dalšími u nichž byli v průběhu dalších období po získání úvěrů často střídáni zaměstnanci - manažeři podnikatelské činnosti, prováděny změny v osobách jednatelů, společníků, obchodních názvů společností a i sídla, takže šetření Policie ČR, vyšetřování i znalecká zkoumání jsou značně ztížena tím, že spáchané skutky byly tím věcně, časově i subjektivě záměrně značně zastřeny, což zjevně mělo posloužit k matení obchodních partnerů, zejména případného budoucího auditu a vnitřních kontrol České spořitelny a obviněným by nepochybně prospělo v případných civilních sporech.

Za pozornost stojí skutečnost, že množství smluv, které podle stylu textu buď sestavovali právníci nebo byly sestaveny podle vzorů, obsahují základní nedostatky, které činí smlouvy od základu neplatnými (nesprávné obch.jméno, cizí IČO u smluvních stran, neurčitý předmět smlouvy a další nedostatky zakládající budoucí možné zpochybnění smluv), což vzniklo v řadě případů tím, že se doklady pro úvěrové vztahy dopracovávaly dodatečně, nebo se dodatečně měnily, za značné nepozornosti autorů.

Při dalším řízení je třeba předem zkoumat, zda uzavřené smlouvy jsou vůbec platné, zda neoprávněné plnění z nich nezavinily jiné osoby než osoby dosud obviněné.

Dovršením všeho byla zde naznačená trestná činnost ještě dále zastírána tím, že obviněný Michal a spol. zajišťovali mezi svými podnikatelskými subjekty nejrůznější písemné záruky, převzetí závazků, přistoupení k dluhu, „vstup cizích (zahraničních) investorů“, „tiché společenství finančně silného partnera“, apod., ve snaze vzbudit zdání, že napomáhají nápravě nedostatků, splatnosti úvěrů a zlepšení postavení zúčastněných osob jako seriózních podnikatelů.

V důsledku této komplikované podvodné činnosti některé uvedené subjekty získaly neoprávněným získáním úvěrů (srovnatelným s neoprávněným obohacením) neoprávněnou výhodu, která jim v hospodářské soutěži přinesla relativní neoprávněný podíl zisku (či snížení ztrát), čehož by ve své běžné podnikatelské činnosti jinak nedosáhly nebo by se jejich (úvěrem založená) podnikatelská činnost vůbec neuskutečnila.

Za dobu, kdy ač byli úvěroví dlužníci povinni, nespláceli (kromě TRANS VT Krnov) úvěry, nepochybně došlo k neoprávněnému odčerpávání prostředků s následkem likvidace a konkursů, čímž byli vedle věřitelů touto trestnou činností poškozeni i společníci, jejichž obchodní podíly ve společnostech se tímto zaviněním značně snížily.

V dalších souvislostech, jak je v dalším textu znaleckého posudku o dlužnících popsáno, došlo jednáním obviněného Michala a spol. k poškození dobrého jména partnerů jednak v obchodních vztazích tím, že se dostali do finančních obtíží a platebních neschopností, zejména však vůči tuzemským peněžním ústavům, neboť byli vmanipulováni do úvěrů, které nebyly spláceny (např. CK MARINAMAR).

Podrobnějším zkoumáním, jak dále uvedeno, se ukázalo, že zkoumaná trestní věc se nevyvíjela tak, jak to na první pohled vyplývá z dokladů o plnění úvěrů, za by obviněný a spol. využili omylu ostatních obchodních partnerů s cílem obohatit jen sebe, ale

podle falšování, antidatování a záměn dokladů, na čemž se podílela řada dalších osob, výsledky nasvědčují tomu, že další osoby, které se na smlouvy, směnky a ostatní podvrhované doklady podpisovaly, musely znát alespoň zhruba okolnosti a hlavní finanční souvislosti transakcí, pod které se jako podnikatelé, jednatelé, či zmocněné osoby podepisovaly, musely získat podstatné informace, pokud se zúčastňovaly byť jen některých jednání a nelze přijmout tvrzení, že cosi podepsaly pouze z formálních důvodů, nechtěně, nebo v omylu, protože šlo o jednatele nebo vrcholové manažery společností a odpovědné zaměstnance bank, kteří všichni měli přístup k dokladům, obecně měli odpovědnost a povinnost doklady prověřovat a potřebné informace a doklady si kdykoli za provozu měli možnost získat, nejméně z účetních a uložených písemností. Pracovníci bank měli na základě úvěrových smluv povinnost dohledu nad úvěrovou disciplínou klienta.

V jejich zkoumaných úkonech se ve většině jedná o značné právní a finanční závazky, převzetí podstatných povinností v obchodním styku, převody majetku značného rozsahu a zde nelze tolerovat „jednání v omylu“, stejně jako by se jej nemohli dovolat u obchodních soudů.

### 1. Úvěr ČS,a.s. - 6,9 mil. USD na koupi 51 kamionů pro TERREX, s.r.o.

Dne 10.8.1992 uzavřel TERREX s Č.spořitelnou smlouvu o devizovém úvěru na uvedenou částku.

Kupní smlouva na 51 kamionů (tahačů s návěsy) byla uzavřena mezi tuzemskými společnostmi PEMA Praha, s.r.o. (prodávající) a TERREX, s.r.o (kupující), tzn. že nikde nebyl žádný právní důvod poskytovat úvěr devizový, protože v kupní smlouvě bylo výslovně uvedeno, že „platba bude provedena na účet prodávajícího v Kčs“

Úvěr byl přitom vyřízen od podání žádosti (7.8.1992) během 3 bankovních dnů !

K žádosti o úvěr M. Michal předložil spořitelně nepravdivé prohlášení o dlužích, když uvedl, že má (jako závazky společnosti) pouze 4 mil. Kč od Komerční banky na financování tohoto obchodu. Toto prohlášení ani nebylo adresováno bance.

K tomu připojil nepravdivé „Tržní ocenění“ společnosti TERREX, které si nechal vypracovat od Ing. Josefa Rendla, auditora, a to tak, že Rendl bez podkladů a neprůkazně pouze na 4 řádky textu uvedl, že TERREX má hodnotu 662 mil. Kč. Přitom Rendl nepochybně musel vědět, že úkolem auditora není provádět tržní ocenění podniků, že oceňování svěřuje zákon o znalcích a tlumočnících pouze znalcům a že všude kde se jedná o odborné ocenění, rozumí se jím posudek znalce. Přesto připojil k podpisu údaj o své auditorské registraci, čímž měla být banka uvedena v omyl.

K omylu banky v podobných případech docházelo i v jiných úvěrových případech, když v bankách je obecně známo, že bankovní audit je vrcholovou kontrolou účetní činnosti banky, zabývá se i kontrolou bankovních operací, které jsou účtovány a někteří zaměstnanci banky mají audit za objektivní znalecké vyjádření, vrcholovou odbornost, srovnatelnou se znaleckou činností. Toho zde využili úvěroví pracovníci banky, aby tím všemožně podložili bonitu klienta pro poskytnutí úvěru.

Při posuzování žádosti o úvěr měly být podklady, tedy i tento „znalecký“ posudek auditora, podrobeny přezkoumání, nejméně tak, že banka měla požadovat vedle prohlášení o výši ceny TERREXU i prokázat způsob jak a z čeho k tomu auditor dospěl, pokud nepožadovala řádný znalecký posudek, příp. měla sama vyžádat ještě posudek další.

*Pro porovnání je třeba uvést, že tržní ocenění podniku vyžaduje značné ekonomické zkoumání, rozbor vývoje ekonomiky společnosti, rozbor realizovaných a rozpracovaných obchodních případů, zhodnocení marketingové situace podniku, rozbor konkurenčního*

*prostředí a další odborné ekonomické kroky, k nimž auditor (=revizor účtů) jako posuzovatel správnosti podvojného účtování, obvykle nemá k tomu potřebnou kvalifikaci, ani zvláštní odbornou způsobilost, a pokud by ji měl, nebyl by schopen předložit odpovídající posudek během několika málo dnů a bez hluboké analýzy dosavadní činnosti podniku a konkurentů.*

Obdobně povrchně postupovali Ing. Čížek a Ing. Fajt při zpracovávání „Propočtu zajištění devizového úvěru“, odkazující se na kupní smlouvu, která jasně hovoří o způsobu platby převodem v Kč na účet tuzemské PEMY Praha.

V žádném případě pak spořitelna neměla akceptovat faktury Briabu (adresované Terrexu), neboť kontrakt byl uzavřen s PEMOU s.r.o. Praha.

Nezpracovali návrh na devizový úvěr a nepředložili jej řediteli ke schválení, vyřídili věc sami. Mimoto ze strany spořitelny neprováděli žádný další povinný dohled, nepožadovali rozvahy a výsledovky firmy.

Podvodným jednáním ze strany bankovních úředníků je nepochybně i požadování zajišťovacích směnec na jednotlivé splátky úvěru, neboť podle smlouvy o úvěru ze dne 10.8.1992 mělo být jištění provedeno pouze zástavou majetkem (dodávanými kamiony + dalšími 10 tahači a 13 návěsy z majetku firmy). V úvěrové smlouvě ani jinde nebylo dohodnuto zastavit úvěr směnkami, dokonce bezdůvodně na dolarové částky, což svědčí o tom, že kamufláž úvěrového spisu dostatečně nepromysleli.

Na směnky lze za těchto okolností nahlížet jen jako na „papíry navíc“, které posloužily k optickému dokumentování, jak dokonale je úvěr zajištěn.

Zástavní smlouva uzavřená na zástavní právo pouze k tahačům a návěsům však byla uzavřena až 21.12.1992, tedy v době, kdy již 15 souprav M.Michal a spol. měli prodáno do Krnova, přičemž Čížek a Fajt v té době již museli vědět, že těchto 15 souprav pochází z tohoto dovozu 51 souprav a že předmětem zástavy úvěru pro Krnov je těchto 15 souprav, tedy že se zde překrývá zástavní právo na 15 souprav, které nelze uplatnit dvakrát! Pokud by zde byla uplatňována obhajoba, že tuto skutečnost vědět nemohli, je třeba přihlédnout k tomu, že oba úvěrové obchody (jak TERREX, tak i Krnov) vyřizují se stejnými osobami a jejich běžnou pracovní náplní bylo údaje žádostí o úvěr přezkoumávat, tzn. že měli k proformafakturám požadovat soupis (specifikaci) vozidel a návěsů podle výrobních čísel.

Mimoto je tato smlouva neplatná, neboť je neurčitá (nepřesná v označení klienta, není IČO, což umožňuje záměnu a nespecifikuje přesně předmět smlouvy). Zástava byla nakonec bez právního důvodu vyznačena i na jiná vozidla, která nebyla předmětem smlouvy.

Úvěrová smlouva nebyla v r. 1992 zaúčtována, v listopadu 92 je pouze 3.8.92 zaúčtován převod jakýchsi 2 mil. Kč z úvěrového účtu na běžný účet, což s uvedeným úvěrem zjevně nesouvisí.

TERREX, s.r.o. uhradila spořitelně pouze splátky úroků za prvá 3 čtvrtletí (IV/92, I/93 a II/93), celkem v částce 12,2 mil. Kč (t.j. pouze cca 5 % dluhu).

Pozoruhodná je technika využití úvěrových prostředků, která vedla k získání 7 % slevy z ceny dodávek ve prospěch TERREXU, aniž se banka dověděla o nároku na vrácení tohoto rozdílu z titulu úvěrové smlouvy. Z protokolu o jednání mezi PEMA a TERREXEM dne 16.11.1992, t.j. po uzavření úvěrové smlouvy a po čerpání úvěru, se obě strany písemně dohodly, že prodávající dodatečně poskytne 7 % slevu z kupní ceny, která byla původně uvedena bance předložením faktur, přičemž „forma placení bude teprve dohodnuta.“

Tento dodatek smlouvy se záznamem z tohoto jednání měly být zaúčtovány jako pohledávka vůči prodávajícímu (PEMĚ) a po jejím zaplacení měl být tento rozdíl vrácen bance, neboť skutečnou cenou je účetně cena po slevě (nešlo o dodatečnou slevu z titulu vad nebo nedodělků, ani o majetkovou sankci, ale o slevu účelově dojednanou

a dokumentovanou později, aby mohla zůstat jako provozní prostředky kupujícímu). Úvěr byl účelově poskytnut pouze na (skutečnou) kupní cenu.

## 2. Úvěr ČS, a.s. - 2.817.950 USD na koupi 15 kamionů pro TRANS VT Krnov

V r. 1992 měl Jiří Gajdoš svou živnost GASPEDO TRANSPORT, kterou provozoval bez vlastního vozového parku, jako podnik k vyřizování naplněnosti nákladních vozidel. Ve 2.pol. 1992 se kontaktoval s obchodním ředitelem společnosti TERREX, s.r.o. Ing. Jiřím Schulzem, který mu nabídl možnost koupě nákladních souprav Volvo a pomoc při získání úvěru na tuto koupi. Jiří Gajdoš byl již v samotném počátku srozuměn s nabídkou získat potřebné prostředky na zahájení činnosti své dopravní firmy z nelegálního navýšení úvěru na nákup vozidel.

Jiří Gajdoš k tomu založil společnost TRANS VKG s.r.o.(budoucí společníci Ing. Vejmelka, V. Khin st. a V.Khin), která nikdy nevznikla ! Předmětem podnikání měla být silniční motorová doprava, vnitrostátní zasilatelství, provádění bytových a občanských staveb, provádění průmyslových staveb a obchodní činnost. Společenská smlouva byla uzavřena 24.zář 1992.

TRANS VKG s.r.o. však do obchodního rejstříku zapsána nebyla, neboť návrh vzali zpět.

Obchodní jméno TRANS VKG však používali již mnohem dříve než byla datována společenská smlouva, tedy před 24.9.1992, nejméně od 27.srpna 1992, kdy byla pro TRANS VKG získána objednávka přepravy pro krnovský velkoobchodní sklad, reagující na časově předchozí nabídku. Objednavatelem byla společnost FORTNA spol. s r.o., mj. pod stejnou adresou, sv. Duchy 5, aniž si ověřila, že jedná s neexistující právnickou osobou.

Naproti tomu předběžný příslib spolupráce v oblasti přepravy do Francie a Španělska zasláný obchodní skupinou 28 Čechofrachtu, který také obsahuje zmínku o úmyslu krnovského dopravce nakoupit kvalitní kamióny, je dne 28.8.1992 adresován firmě Jiří Gajdoš-GASPEDO TRANSPORT Krnov.

Není pochyb o tom, že, i přes nedostatek písemných materiálů, lze považovat za jisté, že mezi firmou Terrex, zastoupenou p. Schulzem na jedné straně a Jiřím Gajdošem (Gaspedo Krnov) došlo v roce 1992, před datem 27.8.1992, kdy již měli objednávky, k přípravě jednání zacíleného na získání úvěru na nákup zahraničních kamiónů, provedení transakce k získání prostředků na zahájení činnosti dopravní firmy Gaspedo či Trans VKG.

Teprve dne 27.října 1992 je datován dodatek ke společenské smlouvě společnosti HATO-Hartman a Tošenovský, s.r.o.( v dalším textu jen HATO), který mezi sebou uzavírají zakladatelé a přistupující společníci pánové Tošenovský, Hartmann, Gajdoš a ing. Vejmelka, měnící společenskou smlouvu. V dodatku zvolili obchodní jméno TRANS VGT s. r. o., předmět podnikání silniční motorová doprava, provádění bytových a občanských staveb, spediční činnost a obchodní činnost a ujednali změny v osobách budoucích společníků - Jiří Hartmann odchází s tím, že svůj podíl převádí na přistupujícího společníka Jiřího Gajdoše a další přistupující - ing.Radoslav Vejmelka - vkládá svůj podíl 50.000,- Kčs do základního jmění společnosti. Tak, alespoň podle tohoto dodatku, má jmění být navýšeno na 150.000,- Kč. V účetnictví firmy HATO však nic takového není uvedeno a změny nemají platnost, protože nebyly zapsány do obchodního rejstříku. Není znám doklad, který by vyjádřoval žádost společnosti příslušnému soudu, aby takové změny zapsal.. Je však evidentní, že společnost HATO tak v době, kdy její jednatel Tošenovský již jednal o získání výsledků obchodu uzavřeného mezi Terrexem a Trans VKG, chce přijmout za společníky "aktivní polovinu" Trans VKG - Gajdoše a ing. Vejmelku - a změnit svůj název za velmi podobný názvu TRANS VKG - TRANS VGT

Nelze opomenout, že ve zmíněném dodatku společenské smlouvy HATO se vychází z jiných skutečností než těch na nichž se usnesla valná hromada necelý měsíc před datem dodatku, 30.9.1992. Podle zápisu zde Vlastimil Tošenovský a Jiří Hartmann rozhodli, kromě změn, které jsou s dodatkem stejné, že Hartmann převede svůj podíl na Tošenovského. Valná hromada odsouhlasila žádost o zápis změn v obchodním rejstříku, které však nabyly účinnosti až 9.8.1993. Společnost HATO ale nenavrhovala změny zápisu v obchodním rejstříku v době přiměřeně následně po konání valné hromady, jak by se dalo logicky očekávat. Žádost rejstříkovému soudu v Ostravě byla podána až 3.prosince 1992, tedy až po výsledku jednání s firmou Terrex o dodávce kamionů.

Teprve dne 25.11.1992 se v olomouckém hotelu Flora oficiálně sešli na jednání zástupce Terrexu Schulz a V. Tošenovský (za Trans VGT !), který z jednání pořídil zápis, po skončení podepsaný oběma stranami.

V den jednání však (podle zápisu v obchodním rejstříku) společnost HATO ještě neměla právo užívat obchodní jméno TRANS VGT. Mimoto v té době neměla s přepravou nic společného, protože zapsaným předmětem podnikání byla pouze výstavba a provoz penziónů, restauračních a ubytovacích zařízení, včetně poskytování souvisejících služeb a výstavba a provoz zařízení pekáren, výroba a prodej pečiva a živočišná výroba, zpracování a prodej masa a masných výrobků, komerčně obchodní a zprostředkovatelská činnost včetně obstaravatelských služeb.

Vlast.Tošenovský na uvedeném jednání nabídl Terrexu "převzetí celé záležitosti" s tím, že (pokud HATO nastoupí na místo úvěrového klienta, převezme akmiony a závazek vůči bance), Terrex převede na účet Trans VGT(HATO) částku 7.900.000,- Kčs a ta po té zaplatí hotově 1 mil. Kč Terrexu, bez uvedení důvodů, jako dobropis.

V té době však bylo mezi Terrexem a neexistujícím Trans VKG (6. a 7.10. 1992) jednáno a uzavřena „kupní smlouva“ a „poskytnuta pomoc“ při získání úvěru pro Trans VKG. Návrh na zápis do obch. rejstříku Trans VKG podala 5.10.1992, nakonec však neznikla.

Přestože deset kamionů již bylo prakticky, po dovozu, po 14. říjnu 1992, v Krnově, v držení nevzniklé TRANS VKG (Gajdoš) a přestože TRANS VKG požadovala od Terrexu dobropis ve výši 5.000.000,- Kč , jednání již nepokračovalo. Naproti tomu V. Tošenovský dosáhl lepší výsledku - Terrex se na jednání v hotelu Flora zavázal zaplatit nejméně 7,9 mil.Kč, tedy podstatně více než společnosti TRANS VKG.

ČS a.s. poskytla devizové prostředky na nákup kamionů na základě úvěrové smlouvy s neexistující TransVKG ze 7.10.1992. S přihlédnutím k tomu, že na smlouvě je u kupujícího (VKG) uvedeno IČO společnosti HATO a v názvu kupujícího je navíc chybně uvedeno VKG, je úvěrová smlouva neurčitá a tudíž neplatná.

Navíc by úvěr poskytnut m.j. i na základě „tržního ocenění“ podniku Trans VKG, který nikdy neexistoval. Auditor Budař hodnotu tohoto podniku stanovil na 83 mil. Kč. Prostým vyžádáním výpisu obch. rejstříku (který není) by se Čížek a Fajt o tomto nesmyslu přesvědčili, aniž by museli zkoumat pravdivost ocenění.

František Budař nepochybně musel vědět, že úkolem auditora není provádět tržní ocenění podniků, že oceňování svěřuje zákon o znalcích a tlumočnících pouze znalcům a že všude kde se jedná o odborné ocenění, rozumí se jím posudek znalce. Přesto připojil k podpisu údaj o své auditorské registraci, čímž měla být banka uvedena v omyl. Za tento podvod jeho firma Audico Praha,s.r.o. účtovala 20.000,- Kč.

Ve své výpovědi však Tošenovský uvádí, že "celý obchod neznal od počátku, ale později, bylo těsně před tím, nežli firma VGT TRANS jela vyzvednout prvních 10 ks souprav do Švédska" a byl Gajdošem kontaktován teprve "těsně před odjezdem do Švédska".



Podle výpovědi svědka Gajdoše a shodně dalších odjezd pro kamióny byl 13.10.1992.

Při posuzování činnosti jednotlivých subjektů je v popředí otázka pravdivosti jejich projevů. V této souvislosti je třeba upozornit na předložené Prohlášení o profesní způsobilosti Vlastimila Tošenovského. Bez uvedení data zde uvádí, že "před vytvořením soukromé dopravní firmy jsem pracoval jako THP pracovník v oblasti mechanizace. V roce 1990 jsem založil soukromou dopravní firmu, která se zabývá mezinárodní kamionovou dopravou". Tyto skutečnosti však ničím doloženy nebyly a ani výpis z obchodního rejstříku tuto verzi nepodporuje.

Zástavní smlouva, kterou podpsali za banku Čížek a Fajt, neodůvodněně až dne 15.2.1993, je neplatná, neboť je neurčitá. Obsahuje označení neexistujícího účastníka smlouvy - Trans VGT, dále adresa v záhlaví je sv. Duchů 5, Krnov, v razítku je však Hlubčická 8. Podepsána je za klienta V. Tošenovským, který podle žádného výpisu z rejstříku nebyl v té době oprávněn jednat jménem takového subjektu!

Zaměstnanci banky Čížek a Fajt n e o p r á v ě n ě zapsali zástavní právo spořitelny do technických průkazů kamionů již před uzavřením uvedené smlouvy, a to už 10.12.1992!

Evidentním podvodem je „přefakturace“ kamionů fakturou TERREXU (Schulz) ze dne 12.10.1992, adresovanou neexistující firmě TRANS VKG ve výši 2,817.950,- USD, přičemž adresa pak byla dodatečně přepsána na neexistující firmu Trans VGT!

Uvedený podvodný stav narovnal až dne 17.10.1993 Vlast. Tošenovský, když za (již regulérní, zapsanou v rejstříku) společnost TRANS VGT, s.r.o. uzavřel se spořitelnou dodatek úvěrové smlouvy a do 15.11.1994 se zavázal dodatečně předložit bance podnikatelský záměr.

Ve skutečnosti nelze tento hrubě protiprávní stav poskytnutí tohoto posuzovat jinak než nezákonné podvodné jednání, s cílem co nejvíce zastřít pravý stav věcí, přitom získat úvěrového dlužníka, který by převzal úvěrový vztah vůči spořitelně jako protiprávní nástupce fiktivního úvěrového dlužníka, přičemž by přijal úvěr „devizový“, který nelze poskytovat pro tuzemské transakce (což nákup dovezených kamionů od TERREXU Praha byl) a přijal by jej tak, že získal pouze fyzicky 15 kamionů (v údajné ceně 73 mil. Kč) a peněžní hotovost 7 mil. Kč, z níž ještě 1 mil. Kč vrátil jako „úhradu za záruku poskytnutou bance“, která ovšem nikdy dána nebyla.

Další úvěrové účetní problémy jsou uvedeny v části E posudku.

Celý úvěrový obchod evidentně řídili býv. pracovníci banky Čížek a Fajt, kteří nutně potřebovali zakrýt skutečnost, že poskytli devizové úvěrové prostředky, aniž měli bonitního klienta-dovozce.

### 3. Úvěr ČS, a.s. - 4,751 mil. USD na koupi BOEINGu 727-200A pro MARINAMAR

Obchodní společnost AIR TERREX, s.r.o. (dříve Cma -TERREX, s.r.o.) měla v říjnu 1992 m.j. nesplácený úvěr od Živnobanky (z něhož pořídila Boeing OK-TGX výr.č. 18798, který byl později zajištěn zástavním právem Živnobanky ze dne 24.6.1993).

Zde je již patrný zkoumaný evidentní záměr M. Michala, který aby pro svou společnost AIR TERREX získal další letadlo, když od peněžního ústavu za této situace nebylo lze žádat další úvěr, využil přátelských kontaktů s Ing. Čížkem a manželi Formanovými, aby na společnost MARINAMAR získal úvěr od České spořitelny, na nákup dalšího letadla (Boeing

727-230 OK-JGY, výr.č. 21623) a později, když za pomoci Ing. Čížka a Faita vmanipulovali tuto banku do situace, kdy Marinamar, ani AIR TERREX, úvěr nespláceli a nechal zapsat zástavní právo ke koupěnému Boeingu na AIR TERREX.s.r.o., převzal TERREX, s.r.o. závazky smlouvou o přistoupení k dluhu, bez písemného projednání s Marinamarem.

Úvěrová smlouva byla 19.10.1992 uzavřena na 4,751 mil. USD, „podle předložené faktury“, která však byla pouze na 4,750 mil. USD a byla teprve 20.10.1992 údajně vystavena Lufthansou, jen jako proforma-fa, dokonce bez náležitých razítek a podpisů.

Zkoumáním dokladů bylo zjištěno, že na koupi letadla M.Michal pořídil pod stejným číslem fa soutisky částí faktury tak, že jedna faktura téhož čísla, data specifikace i ceny byla adresována AIR TERREXU, tatáž ještě MARINAMARU, přičemž Marinamaru bylo předestřeno zaplatit Lufthanse, zatímco na faktuře AIR TERREXU byl uveden příjmový účet Aircraft Support Group, Inc. Tyto soutisky kopií jsou dobře patrné. Faktura adresovaná AIR TERREXU zřejmě měla posloužit jako fiktivní účetní doklad pro žádost o další úvěr.

Postupným získáváním úvěrů a financováním činnosti společností TERREX a AIR TERREX mělo být zřejmě dosaženo toho, že se majetek postupně soustředí v jiné, nepředlužené společnosti (např. TERREX GROUP a.s., založené M.Michalem jako TERREX GROUP s.r.o. 19. dubna 1994 vkladem pouze 100 tis. Kč; jako jednatele určil V. Haška, kteř byl současně jednatelem AIR-TERREX, s.r.o.).

Vedle úvěrové smlouvy ze dne 19.10.1992, kterou Ing. Pavel Forman, jednatel MARINAMARu, musel zajistit vlastní směnkou na devizovou směnečnou sumu ve výši úvěru, musel spořitelně podepsat (bez dostatečných důvodů) ještě další vlastní směnku na úroky, vevýši 427.500,- USD.

Ing. Čížek do úvěrového spisu Marinamaru m.j. vložil i naprosto bezcenný doklad „Poskytnutí dobrého jména“, vystavený bez data a bez adresáta M.Michalem jménem TERREXU. Tento doklad M.Michal podepsal jako fiktivní podporu k poskytnutí úvěru. V něm ujišťuje (budoucího adresáta), že TERREX „poskytne účinnou pomoc“ Marinamaru při řešení nepředpokládaných problémů, přestože věděl, že TERREX vzhledem ke své ekonomické situaci naprosto nemůže být ručitelem komukoli, protože nebyl schopen spláct ani vlastní závazky. Ing. Čížek a Ing. Feit tento bezcenný doklad využili k dokumentaci bonity klienta.

Letadlo OK-JGY výr.č. 21623 bylo dovezeno podle celních dokladů 24.11.1992, M.Michal si zajistil aby bylo namísto úplného dovozu zboží (se současným zaplacením cla a DPH při dovozu, celkem v částce 29 mil. Kč) pouze propuštěno do „záznamního oběhu“ v tuzemsku, tzn. že nebylo zapláceno clo ani DPH při dovozu, zůstalo v evidenci Celního úřadu jako „zahraniční zboží v záznamním oběhu v tuzemsku“, se lhůtou zpětného vývozu do konce r. 1995.

V této lhůtě letadlo podléhá zvláštnímu celnímu režimu. Podle § 51 cel. zák. vzniklo tím zástavní právo ve prospěch Celního úřadu, do doby, dokud se nezplatí poměrné clo při zpětném vývozu nebo pokud se zaplacením celního dluhu 29 mil. Kč nedokončí dovoz.

Do té doby nemůže být posuzováno jako tuzemský hmotný investiční majetek a nelze jej ani odpisovat v účetnictví, a už vůbec je nelze prodat jako vlastní hmotný majetek, jak (neplatně) provedl Ing. Jan Laitl dne 14.3.1995 kupní smlouvou na TERREX GROUP, a.s.

Tyto skutečnosti M.Michal musel vědět, neboť musel být poučen v souvislosti s celním záznamem na tak vysokou hodnotu a na tak dlouhou dobu, kterou žádal, nehledě na obecnou závaznost celního zákona.

Tím, že později Státní letecká inspekce vyznačila zástavní právo ve prospěch Agrobanky by mělo být neplatné.

Ing. Forman, přestože vypovídal, stejně jako Z.Formanová, že úvěr pro Marinamar nechtěl, že jej formálně přijal jej na popud M.Michala a nadále s bankou nekomunikoval, nakonec v dopisu likvidátorovi Laitlovi přesvědčivě doznává, že vše zařídili s M.Michalem ve shodě, že získal od TERREXU zajišťovací směnku, stejnou jako podepsal jako výstavce za Marinamar on sám bance a žádá zaplacení 4,750 mil. USD od likvidátora TERREXU v likvidaci, přestože dlužná částka by měla být o úroky a vzniklé další újmy vyšší.

#### 4. Úvěr AGB - 80 mil. Kč pro AIR TERREX

M.Michal pro AIR TERREX získal úvěrovou smlouvou č. 56/93 ze dne 1.9.1993 od AGROBANKY úvěr ve výši 80 mil. Kč. Také smlouva o zřízení zástavního práva je z 1.9.93.

Pro podepření bonity klienta použili úvěroví pracovníci banky m.j. potvrzení primátora města Brna o tom, že garantuje fin. závazky nadace, jejíž smlouva s AIR TERREXEM byla připojena.

V této smlouvě s Nadací pro obnovení a rozvoj leteckého spojení z letiště Brno-Tuřany však nešlo o nic jiného než o smluvní snahu dorovnat případné ztráty tohoto provozu, o němž v době žádání o úvěr nebylo prokázáno, že se bude uskutečňovat, ve smlouvě je naopak zakotvena náhrada ztrát, jinými slovy, že - AIR TERREX může provozovat létání (pokud mu to bude oficiálně povoleno), ztráty si uhradí z nadace (pokud ovšem nadace bude mít dostatek prostředků, příp. i pokud ve svém statutu nemá ustanovení, která by tuto smlouvu činila neplatnou. Bez prokázání těchto souvislostí primátor Brna podepsal záruku, že za nadaci nedostatek prostředků Město Brno zaplatí. Šlo tedy o závazek, že AIR TERREX na zavedení malého civilního provozu neprodělá, což ovšem nijak nepodporuje splatnost předmětného úvěru, neboť ten je třeba splácet ze zisku, který by měl AIR TERREX vydělat zcela jinde a jinak.

Ve svém důsledku je přijetí takového ručitelského závazku nejen bezcenné, ale zastírá se jím nedostatek bonity klienta, který by podle stavu své ekonomiky úvěr jinak dostat nemohl.

O den dříve (!) však Státní letecká inspekce zástavní právo vyznačila ( dne 31.8.93!) v Osvědčení letadla (OK-JGY výr.č. 21623 - koupě tohoto letadla byla předmětem úvěru ve výši 4,751 mil. USD, který poskytla Česká spořitelna CK MARINAMARu - viz fa Lufthansy č.100992 ze dne 20.10.1992). Státní letecká inspekce zapsala zástavní právo neoprávněně předem, pouze na základě dopisu Agrobanky ze dne 30.8.1993, navíc však v situaci, kdy zde bylo zástavní právo celnice.

Letadlo bylo dovezeno podle celních dokladů 24.11.1992, M.Michal si zajistil aby bylo namísto úplného dovozu zboží (se současným zaplacením cla a DPH při dovozu, celkem v částce 29 mil. Kč) pouze propuštěno do „záznamního oběhu“ v tuzemsku, tzn. že nebylo zaplacen clo ani DPH při dovozu a letadlo zůstalo v evidenci Celního úřadu jako „zahraniční zboží v záznamním oběhu v tuzemsku“, se lhůtou do konce r. 1995. V této lhůtě letadlo podléhá zvláštnímu celnímu režimu, podle § 51 cel. zák. vzniklo zástavní právo Celního úřadu, do doby, dokud se nezaplatí poměrné clo při zpětném vývozu

nebo pokud se zaplacením celního dluhu 29 mil. Kč nedokončí dovoz, tzn. že pozdější vyznačení zástavního práva Agrobanky by mělo být neplatné.

Tyto skutečnosti M. Michal musel vědět, neboť musel být poučen v souvislosti s celním záznamem na tak vysokou hodnotu a na tak dlouhou dobu, kterou žádal, nehledě na obecnou závaznost celního zákona a na skutečnost, že žádal o celní záznam právě a nepochybně jen z důvodů, aby nebylo nutné zaplatit 29 mil. Kč.

M. Michal tak uvedl Agrobanku v omyl, když zatajil, že jde o zahraniční zboží v celním záznamu, nikoli o zboží vlastní, tuzemské a zkrácení daně (cla a DPH při dovozu celkem v e výši 28,652.185,- Kč) je v tomto případě evidentní.

Ředitelka celního úřadu Praha 8, JUDr. M. Bubeníková, namísto aby uplatnila neplatnost pozdějších právních úkonů a získala do majetku celnice letadlo s možností prodeje, přihlásila pouze pohledávku ve výši 29 mil. Kč u likvidátora AIR TERREXU ke konkursnímu řízení, čímž majetkové zájmy Celního úřadu mohla značně poškodit.

Je podivuhodné, že celnice v případě celního záznamu na letadlo (keré fyzicky zůstalo v zahraničí) nežádala složení celní jistoty.

#### 5. Vystavení šeku AIR TERREXU - 15 mil. Kč na pojistné

Dne 24.11.1995 oznámila Česká pojišťovna Úřadu vyšetřování pro Prahu 1, Policie ČR, že Martin Michal jako jednatel ATR TERREXU, s.r.o. dne 15.11.1994 vystavil šek na 15 mil. Kč pro Českou pojišťovnu, a.s., na němž uvedl splatnost dnem 28.2.1995, a to jako úhradu dlužného pojistného za pojištěná letadla.

K přezkoumání této situace byly přezkoumány účetní deníky, hlavní kniha účtů, byly vzaty v úvahu účetní stavy uplatnění DPH na vstupu a na výstupu za dovozy, tuzemská zdanitelná plnění a za mezinárodní přepravu v rozsahu celé společnosti a příslušná daňová přiznání podaná u Finančního úřadu pro Prahu 1 za období od září 1994 do března 1995 (podání do 21.4.1995).

Období DPH:	Daň k odvodu:	Nadměrný odpočet:	Poznámka:
09/94	261.427,-	---	zapláceno 4.11.94
10/94	-	667.771,-	vráceno 27.12.94
11/94	-	262.696,-	vráceno 26.01.95
12/94	-	157.023,-	již nevráceno I
01/95	4,927.179,-	-	*)
02/95		15.731,-	**)
03/95		15.731,-	**)

\*) Fin. úřadu přiznáno až 27.2.1995.

\*\*\*) chybná přiznání

Podle účetní a daňové situace AIR TERREXU nemohl M. Michal pro společnost k 28.2.1995 v době vydání šeku na 15 mil. Kč očekávat vrácení DPH. Naopak mohl téměř s jistotou očekávat, že naopak Finanční úřad nadměrné odpočty nevrátí a započte je na vrub daňových nedoplatků.

M.Michal přitom pojišťovnu vědomě uvedl v omyl, když uvedl, že takto šekem lhůtovaným na 28.2.1995 je nucen platit z důvodu, že nejdříve až koncem ledna 1995 bude mít společnost k dispozici na svém běžném účtu nadměrný odpočet DPH ve výši cca 200-250 mil. Kč.

Šek vystavil neoprávněně, namísto oprávněné, kterou byla pokladní fy TERREX J.Riegrová, bez předepsané součinnosti s peněžním ústavem, kdy M.Michal měl podle Všeobecných podmínek KB (sjednaných při založení účtu, nejpozději však při vydání šekové knížky) nechat šek zapsat a ověřit a nechat bankou ověřit i jeho krytí před vystavením, a to pouze příslušnou pobočkou, s níž byla uzavřena smlouva o vedení účtu. Tuto skutečnost M.Michal musel vědět, pokud se jako jednatel společnosti ujal vyplňovat šeky, (a pokud nejde o vyplnění prvního šeku z titulu formálních závad).

Tím, že vystavil uvedený neplatný šek za situace, kdy musel předpokládat, že podstatné prostředky nezíská, nejen podvedl pojišťovnu jako okamžitého věřitele, ale poškodil tím zejména dřívější věřitele (nejméně stát, zast. FÚ Praha 10), neboť směnečný dluh by byl podle směnečného zákona snáze a rychleji vymahatelný, než dřívější, čímž by byla pojišťovna uspokojena přednostně.

Podle čísla a serie šeku však jde o šekovou knížku k běžnému účtu společnosti TERREX, s.r.o, který byl u pobočky KB Praha 1 založen 3.5.1993, tedy nikoli o prostředky společnosti AIR TERREX, tzn. že M.Michal vystavil tento šek neoprávněně nejen z toho titulu, že je byla oprávněna vystavit pouze Riegrová, dále nejen z toho titulu, že jej nedal před použitím ověřit příslušnou pobočkou banky, ale mimoto tím, že použil k úhradě dluhu AIR TERREXU prostředky jiné společnosti (TERREX), zpronevěřil tím její prostředky.

Pokud by M.Michal uplatňoval argument, že sám se sebou, jako jednatel obou společností, předem uzavřel smlouvu (ústní), byl povinen sepsat ji písemně, nejméně už proto, aby mohla být do období 1994 zaúčtována u obou společností, což provedeno není.

Kontrolou pohybů na zmíněném účtu TERREXU zjišťují, že v době vystavení šeku činil zůstatek na účtu 79 tis. Kč, do konce roku 1994 se nezvýšil přes 174 tis. Kč a v r. 1995 se pohyboval v rozmezí 12 - 94 tis. Kč, a v den splatnosti šeku činil zůstatek 181 Kč !

Pokud jde o nadměrný odpočet ve společnosti TERREX, neměla společnost na vrácení nadměrného odpočtu nárok, resp. měla tak vysoké dluhy na DPH, že vrácení i jediného vykázaného odpočtu za březen 1995 ve výši 23 tis. Kč bylo vyloučeno !

M.Michalovi muselo být m.j. známo, od 14. července 1994, že podle doručeného exekučního příkazu FÚ pro Prahu 10 je běžný účet, na nějž vystavil uvedený šek, obstaven ve prospěch správce daně, a to na dlužnou částku 6,2 mil. Kč, což podle úrovně zůstatků a pohybů na účtu splatit za běžných okolností nešlo. Proplacení 15 mil. Kč bylo tedy i z prostředků TERREXU nemožné.

Jsou m.j. vyloučeny i varianty možné obhajoby, že by M.Michal mohl chtít na účet TERREXU převést část nadměrného odpočtu AIR TERREXU, čímž by byl šek kryt. Vylučuji i variantu, že předpokládal zmíněný odpočet DPH ve výši 200 mil. Kč ve společnosti TERREX.

Kontrolou účetního deníku za období XI-XII 1994 zjišťují, že šek nebyl zaúčtován.

*Došetřit je třeba, jak se pokladní Rendlová, která byla jediným disponentem s šekovou knížkou TERREXU, stavěla ke skutečnosti, že M.Michal šek vyplnil na dluh AIR TERREXU sám, zda jej upozornila, že musí být opatřen jejím podpisem a ověřen bankou, jak se stavěla k tomu, že nepožadoval vyplnění šeku od ní a proč nepředložila šekovou knížku k zaúčtování.*

## II.

### Znalecká zjištění z účetnictví

#### A

TERREX.s.r.o. vznikla 5.2.1991, dvěma zakladateli (M.Michal 50 %, od 16.8.1994 100 %), od 31.1.1995 v likvidaci, má podvojný účetnictví v archivu společnosti Interaudit Impuls, s.r.o. uloženo sice přehledně v tematických balících, o nichž je veden orientační soupis, není však žádným způsobem zabezpečen soupis písemností uvnitř jednotlivých balíků.

V „Seznamech uložených písemností je obsah balíků popsán jen zhruba, orientačně, např. poznámkami „směnky a storna“, „Dino-prací prášek“, „ukončené smlouvy“, „hutní výroba“, apod. z nichž nelze kontrolovat, co má být skutečným obsahem balíků. Archivářka pí. Sloupová také z této evidence nebyla schopna určit, co všechno je v jednotlivých krabicích uloženo. Při převzetí výběru dokladů z archivu však na příkaz I. Laitlové trvala na tom, aby byly doklady převzaty podle podrobného soupisu jednotlivých listů dokladů, které se z archivu odebírají ke znal. zkoumání.

Přestože ze soupisů balíků vyplývá jisté přehledné třídění, obsah balíků neodpovídal soupisu, resp. v některých případech byly v balících mezi složkami dokladů založeny doklady nebo kopie dokladů, které tematicky patřily do jiné složky nebo jiného souboru dokladů, což svědčí o tom, že tyto balíky byly po uložení do archivu v mezidobí používány a některé doklady byly vloženy jinam, než kam měly být původně založeny.

Např. bankovní výpisy r. 1992 nebyly uspořádány v chronologické řadě, některé výpisy byly vloženy volně, mimo pořadí.

Dále např. mezi bankovní výpisy v souboru č. 00-20 H3 023 bylo vloženo několik orig. výdajových pokladních dokladů posdepsaných M.Michalem podle nichž čerpal peníze ve valutách a v hotovosti, s účelem „sl.cesta“ (kopie viz příloha posudku). Současně zde byly vloženy výdajové doklady, podle nichž obdobně převzali peníze J.Třicátník 16.4.92 částku 1700 USD, dále pod.č.dokl. 90 bez data 75000 PST, Ing. Vodňanský 23.9.92 200 DEM a 2800 Fr (bez podpisu pokladníka), F.Šprinc 23.9.92 1000 USD, Ing. Jungbauer 9.9.92 1300 CHF, a td, celkem cca 40 dokladů, které netvoří ucelenou řadu, jsou různého data, na žádném z dokladů však není vyznačeno, že by patřily do pokladních dokladů TERREXu. Tyto doklady nebyly zaúčtovány!

V žádném z těchto případů nebyla pokladní operace schválena, není razítko TERREX, v některých případech není na dokladech datum, dokonce i chybí podpis pokladníka.

V balíku bankovních výpisů č. č. 00-20 H3 023, kde podle evidence likvidátora měly být mj. výpisy z účtu Č. spořitelny za r. 1992-93 není ani jediný výpis za toto období. Ani mezi ostatními doklady z výběru nebyly nalezeny, takže z těchto dokladů nelze činit znalecký závěr.

Účetní protokoly jsou počítačové sestavy účetního deníku, který však nemá časové řazení (účetní zápisy jsou řazeny nikoli podle data účetní operace, ale podle „číslo účet.případu“), sestavy jsou uspořádány zbytečně složitě, v žádném případě nejsou podepsány zpracovatelem, ani datem a podpisem jednatele a nejsou opatřeny identifikací konkrétní účetní jednotky, takže jde pouze o anonymní výstupy z počítačové tiskárny, navíc bez použití češtiny, u nichž nelze přesvědčivě tvrdit, že patří některé konkrétní obchodní společnosti. Pouze podle ostatních souvislostí a po kontrole s jinými doklady lze odhadovat, že jde o účetní deník společnosti TERREX.

Jednotlivé listy tisků účetního deníku jsou číslovány vždy měsíčně samostatně, jen do konce běžného měsíce, takže chybí i chronologické číslování stran v roce. Podle použitého číslování stran ojediněle chybí některé listy deníku za 2.pol. 92 (str. 102,103 ze září 92, str. 153 prosince 92). Listy deníku jsou uloženy v krabicích volně, opatřeny děrováním, pocházejícím z doby, kdy byly uloženy v pořadačích.

K archivovaným listům deníku a k dalším dokladům není založen ani seznam používaných zkratk, ani použité číselníky, takže zpětná kontrola účetních operací věcně a podle data je značně ztížená, mnohdy téměř nemožná.

*Pro větší množství vyhledávacích kroků by bylo třeba získat archivovaná data počítačového programu a účetní program, na němž byla data sestavena, aby bylo možné využít databázových vyhledávacích funkcí. I tak by však byla zpětná vyhledávání dost časově náročná.*

Na všech stranách deníku je shodně uvedeno datum 27.1.1993. Přestože byl úplný tisk účetního protokolu za r. 1992 podle data proveden 26.12.1992, obsahuje deník zaúčtování dokladů vystavených až i 15.ledna 1993, což svědčí o tom, že údaje na účetním protokolu jsou nepravdivé.

Více než 200 účetních položek je zaúčtováno s datem dokladu 31.12.1992, mezi nimi řada faktur BRIABu, v částkách celkem přes 100 mil. Kč.

(např. faktura BRIABu na 81,934.714,20 Kč, další na 10,638.727,- Kč, atd., vše z téhož dne 31.12.1992, viz příloha).

Ze dne 17.11.1992 je zaúčtována vydaná fa na neexistující TRANS VGT v částce 192.960,- Kč, která však není v účetnictví TRANS VT Krnov (tehdy obch.jméno HATO-HARTMAN a Tošovský).

Z téhož dne je faktura témuž subjektu na zmíněných 1,032.033,- Kč za neprovedené služby bankovní záruky. U obch.partnera HATO-HARTMAN a Tošovský byla zaúčtována v částce jen 1,000.000,- Kč a vyplacena Ing. Schulzovi v hotovosti 7.12.1992. Ing. Schulz tuto částku na pokladnu nebo na některý běžný účet společnosti TERREX nesložil! (není o tom účetní zápis příjmu pokladny, ani běžného účtu).

## B

AIR TERREX.s.r.o. vznikla 15.6.1992, pod obchodním jménem CMA-TERREX, od 26.10.1992 AIR-TERREX, s většinou účastí TERREXU a 20 % účastí M.Michala.

Do 31.1.1995 postupně upadala, až 1.2.1995 byla převedena do likvidace. Stejně jako TERREX, s.r.o ji likviduje Jan Laitl.

Dne 29.11.1995 byl prohlášen konkurs.

Jen za 2.pololetí 1992 společnost vykázala ztrátu převyšující 10 mil. Kč, přičemž účtovala do nákladů i řadu položek, které nelze do daňových nákladů započítat, nesprávně, o 384 tis. Kč méně, účtovala daň z objemu mezd, rekonstrukce v částce 43 tis. Kč nesprávně účtovala do provozních nákladů, stejně jako pohoštění a občerstvení. v r. 1992 bylo 10% zajištění

Za r. 1993 vykázala již ztrátu 29 mil. Kč, přičemž rovněž nesprávně účtovala investice do nákladů, poplatky r. 1992 do nákladů 1993.

Za r. 1994 vykázala již ztrátu 124 mil. Kč, přičemž účtovala odpisy hmotného majetku nesprávně vyšší o 10 mil. Kč, nesprávně účtovala do nákladů faktury z jiných období, apod.

4 n. a2 dle daňové účty 157/29 28. na zisku 102/90 28.

daň z objemu mezd 15

placen do banky r. 92

Za leden 1995 (do data likvidace) vykázala sice zisk 10 mil. Kč, daňový základ však vykázala nulový, takže za celou dobu existence společnost neplatila daň.

Přitom rovněž nesprávně účtovala o nákladech.

Přesto Fin. úřad pro Prahu 10 nesprávně uvedl ve své zprávě o kontrole účetnictví, že „společnost vedla podvojně účetnictví řádně a v jeho průkaznosti nebylo shledáno závažnějších nedostatků.“

Letadlo OK-JGY výr.č. 21623 bylo dovezeno podle celních dokladů 24.11.1992, M.Michal si zajistil aby bylo namísto úplného dovozu zboží (se současným zaplacením cla a DPH při dovozu, celkem v částce 29 mil. Kč) pouze propuštěno do „záznamního oběhu“ v tuzemsku, tzn. že nebylo zaplaceno clo ani DPH při dovozu, zůstalo v evidenci Celního úřadu jako „zahraníční zboží v záznamním oběhu v tuzemsku“, se lhůtou zpětného vývozu do konce r. 1995.

V této lhůtě letadlo podléhá zvláštnímu celnímu režimu. Podle § 51 cel. zák. vzniklo tím zástavní právo ve prospěch Celního úřadu, do doby, dokud se nezplatí poměrné clo při zpětném vývozu nebo pokud se zaplacením celního dluhu 29 mil. Kč nedokončí dovoz.

Do té doby nemůže být posuzováno jako tuzemský hmotný investiční majetek a nelze jej ani odpisovat v účetnictví, a už vůbec je nelze prodat jako vlastní hmotný majetek, jak to (neplatně) provedl Ing. Jan Laitl dne 14.3.1995 kupní smlouvou na TERREX GROUP, a.s. Přitom neoprávněně získal pro AIR TERREX v likvidaci nadměrný odpočet DPH ve výši 22,777.517 Kč, neboť kupní smlouvu uzavřel neplatně, bez souhlasu Celního úřadu.

### C.

MARINAMAR, s.r.o. má podvojně účetnictví vedené neprofesionálně, mající značné nedostatky a neodpovídající ani tehdejší předpisům (Účetní osnova a postupy účetnictví pro hospodářské organizace (MF ČSR 1989 v tehdy platném znění dodatků).

P.Forman nepředložil řádný účetní deník roku 1992, s tím, že není. Při pořizování dat v počítač. programu však účetní deník musel být sestavován. Rovněž není roční uzávěrka, přestože P. Forman zřejmě předkládal jednotlivá daňová přiznání, doklady však neuchovává. Nebylaprovedena řádná roční inventarizace hospodářských prostředků, ani inventura položek rozvahy, není konečná rozvaha r. 1992. Tyto účetní závažné nedostatky však nebrání posouzení účetnictví účelově ve vztahu k prošetřovanému úvěru, neboť skutečně předložená hlavní kniha účtů víceméně brání vnesení nesprávností do účetního deníku samostatně.

Pavel Forman byl schopen předložit pouze neautorizované sestavy z počítače zpracované v programu SKRBLIK ver. 1.0, zpracované cizím subjektem, nazvané:

- „Úctova osnova pro rok 92“ (z 13.2.93), sjetina na tabulačním papíru š. 25 1/0 což je ve skutečnosti účtovým rozvrhem, bez data, podpisu a razítka jednatele, bez uvedení zpracovatele. Účtový rozvrh obsahuje drobné nesprávnosti (není veden sam. Účet Základní jmění, nesprávně je veden účet 376.002, nesprávně je název účtu „daň důchodová z objemu mezd“, apod.). Tyto nedostatky nemají vliv na provádné šetření v tr. věci M.Michala a spol. a nemohly mít podstatný vliv ani na správnost účtování.

- „Kniha účtů za rok 92“ (z 19.3.1993), obsáhla sjetinu na tabulačním papíru š. 25 1/0 bez data, podpisu a razítka jednatele, bez uvedení zpracovatele.



Z tohoto dokladu se m.j. zjišťuje, že 17.10.1992 byl proveden výběr 1.000 Kč z pokladny na založení druhého běžného účtu, u České spořitelny, účelově v souvislosti s pro-šetřovaným úvěrem I).

Peníze v pokladně španělské byly vesměs účtovány vždy až k datu posledního dne v měsíci. Výdaje jsou drobné, provozní, příjmy nejsou podstatné.

Běžný účet 1 vykazuje pohyby v desítkách až statisících, odpovídající provozu běžné cestovní kanceláře, do konce r. 1992 pohyby účtu nepřevyšují 382 tis. Kč (výjimka tržba 800 tis. Kč 5.11.1992).

Běžný účet 2 byl v Čs. spořitelně založen 19.10.1992, s počát.vkladem 1.000,- Kč . Dále je na něm pohyb odpovídající poplatkům bance za vedení účtu, snižující zůstatek.

Úvěrové prostředky na tento účet (jak bylo sjednáno) nedošly !

Běžný účet devizový vykazuje téměř neměnný zůstatek cca 53 tis.Kč bez podstatných pohybů.

- „Kniha vydaných faktur 92“- je jediným, obsahem odpovídajícím dokladem, který Pavel Forman předložil. Z ní zjišťuji, že až na 2 faktury byly v r. 1992 všechny uhrazeny, takže zůstalo jen 37 tis. Kč pohledávek z faktur 1992.

Pozoruhodné jsou obchodní případy:

- Marinamar vyúčtovala fakturou č. 42 ze dne 5.10.1992 TERREXu, částku 800 tis.Kč, splatnou v den poskytnutí úvěru, t.j. 19.10.1992 a kterou TERREX uhradil dne 5.11.1992.
- Marinamar vyúčtovala fakturou č. 62 dne 15.12.1992 dalších 300 tis. Kč, které TERREX zaplatil šekem 23.12.1992.

- „Kniha došlých faktur 92“, rovněž obsahuje všechny potřebné údaje.

V účetnictví spol. Marinamar Pavel Forman neuvedl hospodářské operace dotýkající se jakkoli přezkoumávaného úvěru, neuvedl ani žádné směnečné operace, přestože směnky jednak vystavil, později pak i přijal, nebyla zachycena pohledávka vůči bance vyplývající z úvěrové smlouvy, nebyly zjištěny žádné úkony směřující k vyžadování úvěrové částky.

Nebyly zaúčtovány ani žádné operace svědčící o pohybu peněz v souvislosti s úvěrem (tzn. úhrady za přípravy, zpracování žádosti o úvěr, posouzení, poplatky, ani správní poplatky, apod.).

Pavel Forman se nepostaral, aby archivované doklady uchovával v originálech včetně inventur, uzávěrek a podkladů k daňovému přiznání.

Souhrnně lze tvrdit, že podle způsobu zpracování bylo celé účetnictví zpracováno dodatečně, na zakázku, až po skončení roku 1992. účelově k podání daňového přiznání. Způsob zpracování, věcné chyby a neúplnost dokladů svědčí o tom, že účetnictví neodpovídá zcela skutečnosti.

D.

TRANS VKG, s.r.o. nemá regulérní podvojný účetnictví podnikatelského subjektu, protože v celém procesu byly vynaloženy pouze zřizovací výdaje (zpracování přípravných dokladů, spol. smlouva, návrh na zápis do obch. rejstříku, správní poplatky, apod.).

Společnost v prosinci 1992 vzala svůj návrh na zápis do obchodního rejstříku zpět a Okresní soud v Ostravě jako rejstříkový soud usnesením řízení o zápisu zastavil.

Z tohoto důvodu tato společnost nemohla působit jako právní subjekt schopný nabývat práv a zavazovat se jako celek, a pokud tak jednatel činil, mohl být odpovědný pouze v občansko-právním vypořádání mezi společníky, kteří se shodli pouze na společenské smlouvě, společnost však nevznikla !

Pokud v dokladech figuruje obch. jméno Trans VGK, jde o nesprávnost, formální chybu zkratky Trans VKG, pokud ovšem nejde podle uvedeného IČO o nynější obchodní společnost TRANS VT, s.r.o., dříve TRANS VGT, původního obch. jména HATO-HARTMAN A TOŠENOVSKÝ, s.r.o. (od r. 1992)

## E.

TRANS VT, s.r.o. byla založena v r. 1991, vznikla 30.12.1991, působila od počátku roku 1992 pod původním obch. jménem HATO-HARTMAN a TOŠENOVSKÝ, s.r.o., až do 9.8.1993 měla užívat toto původní obch. jméno, od 9.8.1993 do 24.10.1994 byla povinna užívat změněné obchodní jméno Trans VGT, s.r.o. a od 24.10.1994 teprve mohla užívat současné obchodní jméno TRANS VT, s.r.o.

Vlast. Tošenovský a Jiří Hartman navrhli změnu obchodního jména na TRANS VGT obchodnímu rejstříku až dne 3.12.1992.

Současný majitel a jednatel Vlastimil Tošenovský však obchodní jméno TRANS VT, s.r.o., s novým sídlem společnosti, užívá i na dokladech staršího data, dokonce i na dokladech roku 1992, které spadají do etapy podnikání pod jménem HATO-HARTMAN a TOŠENOVSKÝ, s.r.o. s odůvodněním, že obchodní rejstřík nezapsal změny společnosti včas, nové obchodní jméno však již bylo nutné užívat.

Společnost nemá podvojný účetnictví za rok 1991, přestože tehdy vznikla, byla povinna zaúčtovat zřizovací výdaje, zavést povinné evidence a uzávěrku včetně ztrátového daňového přiznání nejpozději do 15.2.1992.

Přestože základní jmění mělo být splaceno k datu návrhu na zápis do rejstříku v r. 1991 a účetnictví zahájeno zahajovací rozvahou, v níž figuruje pohledávka za správcem vkladů nebo pohledávky za společníky proti základnímu jmění podle spol. smlouvy ve výši 100 tis. Kč, není za r. 1991 vůbec účtováno ! Rovněž nebyl vytvořen povinný rezervní fond !

Za rok 1992 má společnost neprofesionálně a záměrně nepravdivě vedené účetnictví, svědčící o účetních podvodech.

Vklad na základní jmění 100 tis. Kč je účtován nepravdivě 1.1.1992 a nesprávně na vrub pokladny a ve prospěch účtu 900, který v předepsané osnově neexistuje (90 je jmění příspěvkových organizací). Správně měl být veden účet 921 - Základní jmění a účtováno na vrub pohledávek.

Byly zavedeny účty, pro něž společnost nemohla mít náplň. Nesprávně bylo účtováno v nákladech souvztažně s pohybem běžného účtu,

Dne 7.10.1992 je nepravdivě zaúčtován výběr 1000 Kčs z pokladny pro zřízení běžného účtu u ČS, a.s. v Praze, č.ú. 1327153-038/0800 přestože tento účet založil jiný subjekt (Jiří Gajdoš-Gaspedo Transport dne 7.10.1992 základním vkladem svých 1000 Kč). Téhož dne je tato částka v HATO-Hartman a Tošovský, s.r.o. zaúčtována jako jejich počáteční vklad na běžný účet v Praze, který v té době neměli. Týž den je nepravdivě zaúčtován příjem

úvěru ve výši 80,010,041,- Kčs, přestože úvěrové prostředky na tento účet této společností složeny nebyly.

Dnem 17.11.1992 je zaúčtována došlá faktura v částce 73,716.641,- Kčs za 15 kamionů, nesprávně na syntetické účty 010/250, které neměly být použity (správně mělo být účtováno 050/251), přestože byla adresována neexistujícímu subjektu Trans VGT.

Účet 050-Investice, však společnost v účtovém rozvrhu nemá!

Dnem 7.12.1992 je zaúčtováno zaplacení této faktury z účtu, přičemž na účtu nebylo nikdy více než 6,9 mil. Kč, a teprve až dne 7.12.1993, což na úhradu 73 mil. Kč nepostačí. Bylo prokázáno, že zaplatil již dříve, jiný subjekt, nikoli tento úvěrový dlužník.

Dne 17.11.92 vystavil TERREX fakturu na 192.960,- Kč, která však jako došlá faktura není zaúčtována. Podobně není zaúčtována faktura TERREXU na 37.041,75 Kč z 31.12.92.

Dnem 17.11.1992 naopak je zaúčtována další faktura TERREXU vystavená na 1,032 mil. Kč, nesprávně však podle anonymní poznámky V. Tošenovského na fakturu (o slevě na 1 mil. Kč) byla zaúčtována ve výši pouze 1 mil. Kč a nesprávně na účet 311-přijaté služby, přestože byla adresována neexistujícímu subjektu Trans VGT-J-Gajdošovi.

Tato částka byla pak dne 7.12.1992 vyplacena bankovním výběrem (šekem) Ing. Schulzovi z Terrexu, který si ji ponechal.

Ve skutečnosti však Česká spořitelna až dne 5.11.1992 přepsala účet klienta Jiřího Gajdoše na TRANS VGT, přestože toto obchodní jméno bylo podle výpisu z rejstříku neplatné, použitelné až od 9.8.1993!

Kromě toho, že na účet složil již Jiří Gajdoš 1000 Kč, bylo na účet složeno v hotovosti až dne 7.12.1992 pouze 6,9 mil. Kč, přičemž ihned si 1.000.000 Kč vyzvedl Ing. Schulz a 3 mil. Kč si vyzvedl V. Tošenovský pro svou společnost HATO-HARTMAN a TOŠENOVSKÝ, s.r.o.

V účetnictví společnosti později tyto skutečnosti kamufloval s použitím dokladů, které do 5.11.1992 patřily J. Gajdošovi.

V úvěrové smlouvě antidatované na 7.10.1992 (kromě toho, že je neplatná, neboť byla uzavřena podvodně, s neexistujícím subjektem a i obsah smlouvy je nepravdivý) je ujednáno, že byla zajištěna vlastní směnkou klienta; v účetnictví společnosti však žádná směnka nefiguruje.

Následkem tohoto nepravdivého účtování si společnost m.j. o 1 mil. Kč neoprávněně zvýšila náklady a vykázala mnohem více než v této výši neoprávněnou hospodářskou ztrátu, čímž bylo vědomě zkresleno hospodaření.

Výběr 3 mil. Kč z účtu u ČS, a.s. v Praze ze 7.12.92 byl složen až 10.12.1992 na první, běžný účet společnosti, čímž si společnost neoprávněně na sebe převedla prostředky, které byla povinna vrátit spořitelně jako nespotřebovanou část úvěru.

Dále pak dne 22.12.1992 byl proveden další výběr 2,9 mil. Kč z účtu u ČS, a.s. v Praze, v hotovosti, a složeny až 28.12.1992 na první, běžný účet společnosti, čímž si společnost neoprávněně na sebe převedla další prostředky, které byla povinna vrátit spořitelně jako nespotřebovanou část úvěru.

Těmito podvodnými účetními operacemi byl dosavadní stav dorovnán tak, jako by společnost TRANS VT od počátku, t.j. od 7.10.1992 založila a provozovala účet z úvěrových zdrojů a jako by vycházel z úvěrové částky 80 mil. Kč, která však na účet nikdy nepřišla.

Podobně je v r. 1992 učiněna řada zásadních nesprávností svědčících o neodborném přístupu a porušení Opatření MF ČR (1989), kterým se vydává účetní osnova pro hospodářské organizace a postupy účtování a o podvodech v účetnictví, kterými byly skresleny hospodářské výsledky.

Společnost TRANS VT, s.r.o. (tehdy HATO Hartman a Tošenovský, s.r.o.) byla podle stavu účetnictví založena pro jiný účel než současně provozovanou spedičí.

Na počátku roku 1992 měla pouze údajně uvedených 100 tis. Kč pokladní hotovosti, když do převzetí úvěru téměř nezaznamenala pokladní pohyb. Od převzetí úvěru (ve skutečnosti až 7.12.1992) si postupně zvyšovala pokladní hotovost (zejména neoprávněným použitím úvěrového rozdílu - převedené částky z účtu ve výši 370 tis. Kč ) až na konečný zůstatek 470 tis. Kč.

Z počátečního zůstatku 50 Kč společnost vytvořila (s neoprávněným použitím úvěrového rozdílu v celkové výši 6,9 mil. Kč) konečný zůstatek 3 mil. Kč, tzn. že neoprávněně získala nejen úvěrový rozdíl, ale z těchto cizích prostředků hradila své náklady, neboť by se jinak vlastním hospodařením dostala nepochybně do úpadku. Podobně neoprávněně získala i úrokové částky plynoucí z těchto cizích prostředků na svém účtu.

Za materiál společnost v r. 1992 nevynaložila žádné prostředky, zatímco na službách zaplatila zejména za 4.čtvrtletí 1992 téměř 1,35 mil. Kč.

Celou svou činnost za r. 1992 (včetně převzetí a použití úvěru v Praze) společnost podle účetnictví pořídila nejen bez nákladů na materiál, ale i bez nákladů na spotřebu paliv (přestože provozovala kamiony I), bez oprav a údržby, bez přepravného, bez poplatků za telefon, bez ostatních nakupovaných služeb, bez odpisů, nevykázala žádnou daň z obrátu, ani žádné mzdové náklady, nevykázala žádné cestovné, rezervní fond zaúčtovala až 31.12.1992 zcela nesprávně tak, že bylo složeno 5.000 Kč do pokladny a zaúčtováno ve prospěch rezervního fondu.

Proto hospodářská ztráta vyšla pouze 3 276 tis. Kč jako nezasloužená rezerva, se kterou má společnost nárok v dalších letech dále snižovat daňový základ.

Neopomenutelné jsou ty skutečnosti, že společnost do 9.8.1993 nebyla oprávněna k živnostem „silniční motorová doprava“ a „spediční činnost“. Tím se do té doby dopouštěla nedovoleného podnikání. Přesto na ni za tohoto stavu spořitelna přenesla úvěr, jako na „profesně způsobilého“ klienta (čl. 9 úvěrové smlouvy).

### III. Souhrn zjištění

Ze snahy M. Michala o řešení situace za pomoci právě monacké firmy, Moores Rowland International, Inc. za současného zakládání nových podnikatelských subjektů (JPB AIR, s.r.o. - Budín, Ploc, Příhoda; TERREX GROUP, a.s. ; ap.) při současné snaze převést na tyto subjekty zastavený majetek za patřičně nižší cenu, s přihlédnutím k tomu, že M. Michal zařídil na fy Marinamar úvěr, z něhož Marinamar neměl užitek, tento úvěr nebyl ničím nezastaven a příslušné devizové prostředky byly přesunuty do zahraničí, to vše v souhrnu nasvědčuje pečlivé snaze získávat postupně úvěrové prostředky, převádět je mezi svými firmami a obchodními partnery, s cílem uskutečnit velkoobjemové obchody, při nichž jsou v zahraničí získávány značné množstevní slevy, které zůstanou úvěrujícím bankám zatajeny a rozdíl takto získaných prostředků se použije na financování provozu, který by byl jinak mnohem méně reálný.

Přesvědčivým důkazem toho všeho je skutečnost, že od České spořitelny byly získávány devizové prostředky, kterému banka platila přímo do zahraničí, aniž by bylo vzato v úvahu, že v žádném z úvěrovaných obchodů nešlo o dovoz !

Ze souvislostí jednotlivých úvěrových obchodů je dále patrné, že zde převažovala snaha nikoli úvěrové prostředky přímočaře odcizit (to snad jen v případě úvěru pro Marinamar), ale za pomoci přemístování závazků, majetku a práv na další subjekty časově posouvat závazkové vztahy až do doby, kdy financováním z neoprávněně získaných devizových zdrojů budou obratně vytvořeny zisky, z nichž by se nakonec prostřednictvím dalších subjektů daly úvěrové závazky vypořádat, to vše za použití pozdějších dalších slev při odprodeji zastaveného majetku, využívaje přitom podnikatelské převahy, kdy banka, aby své prostředky získala alespoň zčásti, přistoupí na odprodej se slevou, v situaci, kdy už téměř nemá jinou volbu.

#### IV. Závěr posudku

Posouzením dokladů shromážděných v rámci vyšetřování, kontrolou účetnictví uvedených subjektů a dalších souvisejících dokladů dodatečně předložených zkoumanými subjekty zjišťují, že:

1. Úvěr 6,9 mil. USD na 51 kamionových souprav byl poskytnut nesprávně, s cílem získat na úkor České spořitelny a.s. neoprávněně devizové prostředky ve spolupráci s pracovníky banky Čížkem a Fajtema tím neoprávněně výhodou, neboť úvěrová žádost nebyla dostatečná, bonita klienta byla podvodně dokumentována smyšleným „tržním oceněním“, nebyl kvalifikovaně proveden náležitý ekonomický rozbor, ani rozbor zajištění úvěru, úvěr byl zajištěn nedostatečně a nesprávně, přičemž zajišťovací směnky nemají oporu v úvěrové smlouvě. Na úvěr nebyl zpracován řádný interní návrh banky a nebyl v pracovním pořádku schválen.  
Nejzávažnější je, že šlo o tuzemský obchodní případ, přičemž na něj byly neoprávněně použity devizové prostředky tak, že banka uskutečnila platbu do zahraničí v cizí měně, přestože prodávajícím byla podle kupní smlouvy PEMA, s.r.o. Praha.  
Úvěrová smlouva nebyla řádně zaúčtována a TEREX, s.r.o. na úvěrový dluh splatila pouze úroky za prvá tři čtvrtletí.
2. Obdobně nesprávně, se stejnými znaky, byl poskytnut úvěr 2,818 mil. USD pro společnost TRANS VT Krnov, a to tak, že zprvu byl vyřizován jako devizový úvěr na dovoz pro neexistující právní subjekt smyšleného obch. jména TRANS VKG, když předem byly devizové prostředky rovněž poskytnuty do zahraničí, přestože prodávajícím byla TEREX, s.r.o. Praha. Teprve dodatečně v Č.spořitelně Čížek a Fajt přepracovali úvěrový spis na neexistující TRANS VGT, přestože v té době šlo o společnost HATO-Hartman a Tošenovský, to vše ve snaze zastříti skutečnost, že bez právního důvodu, prakticky zpronevěřili devizové prostředky banky, obdobně jako v předchozím případě.  
Ve společnosti HATO ... (nyní TRANS VT) bylo účetnictví zpracováno nesprávně, hospodářské operace nebyly podchyceny podle skutečnosti, ale podle přepracovaného úvěrového spisu banky, tedy ve spolupráci s ní a rozdíl v kupní ceně kamionů, ve výši 6,9 mil. Kč, který měl být bance vrácen, posloužil v částce 5,9 mil. Kč jako provozní prostředky TRANS VT, na něž nebyl nárok a v částce 1 mil. Kč pro obch. ředitele TEREXU Ing. Schulze, který je získal od TRANS VT za poskytnutí „ručitelského závazku“, který nedal.  
Společnost TRANS VT však, jako jediná, dodatečně dorovnala úvěrový spis dodatečným předložením ekonomických podkladů, uzavřela dodatek úvěrové smlouvy a alespoň úvěr splácí, ovšem jen díky tomu, že byly z banky získány prostředky, které by jinak nezískala.
3. Společnost TEREX, s.r.o. společností TRANS VT k úvěru žádnou záruku neposkytla, vydala však fakturu na 1,032.033 Kč, kterou 17.11.1992 sice řádně zaúčtovala,

nicméně však neoprávněně. Ing. Schulz pak v TRANS VT získal šekem alespoň 1 mil. Kč, který si ponechal, tím jej zpronevěřil (nesložil na účet či na pokladnu společnosti TERREX).

4. Ing. Schulz a Michal, v období, jak uvedeno ve výsledcích vyšetřování nesložili na pokladnu TERREXU po 300 tis. Kč vlastních prostředků, resp. kontrolou pokladních pohybů to nebylo shledáno. Použití prostředků společnosti na provize a odměny za zajištění úvěru takto výslovně zaúčtováno nebylo, jisté však je, že bylo snadné získávat prostřednictvím výplat z pokladny a úhrad „faktur“ či „cestovného“, apod. množství peněz v hotovosti mimo účetnictví, z nichž podobné platby mohly být bez obtíží placeny, a to v částkách snadno převyšujících miliony Kč. Dalším zdrojem mohly být slevy z cen deklarovaných při žádání úvěrů a snížených dodatečně.

Evidentně pouze Ing. Schulz získal 1 mil. Kč jak v předchozím bodu uvedeno.

5. Nedostatky v účetnictví a jejich dopad jsou popsány podrobněji v předchozím textu posudku. Ing. Schulz a Michal především prostřednictvím pracovníků České spořitelny získávali neoprávněně možnost disponovat devizovými zdroji a získávali tak prostředky pro nekalou soutěž. Z titulu svých funkcí obchodního ředitele a jednatele (vlastníka) nezajišťovali řádné obchodní vedení společností, naopak se podíleli na přípravě podvodných dokumentů spolu s pracovníky banky Čížkem a Fajtem. Ing. Schulz přestože věděl, že nelze z 51 kamionů zastavených spořitelně žádný odprodat bez jejího souhlasu, naopak připustil, aby zástavní právo na 15 z nich bylo zmařeno, tím, že je prodal společnosti TRANS VT Krnov, přičemž přitom pro svou společnost získal dalších cca 2,8 mil. USD, pro vlastní použití pak 1 mil. Kč.

6. Společnost Marinamar, s.r.o., tedy P.Forman, posloužil M. Michalovi jako další fiktivní příjemce devizového úvěru, ve výši 4,751 USD, který by M.Michal na TERREX či AIR TERREX za normálních okolností nikdy nemohl získat, neboť byly předloženy.

Posloužil však pouze k tomu, že administrativně splnil úlohu žadatele, přičemž na svou společnost řádnou žádost, ekonomický rozbor a rozbor splatnosti neprováděl, vše ponechal na M.Michalovi a podepsal pouze úvěrovou smlouvu, zajišťovací směnky a přijal tak závazek úvěr splácet. Získané prostředky však Č.spořitelna podle dispozic Michala převedla do zahraničí, přičemž zástavní právo Čížek a Fajt zapsali do zfalšovaných dokladů letadla. M.Michal pak nechal zapsat vlastnictví letadla AIR TERREXU a zastavil jím další úvěr 80 mil. Kč v Agrobance, čímž zcela zmařil zástavu Celnímu úřadu, protože letadlo bylo zahraničním zbožím povoleným dočasně do tuzemského oběhu.

Společnost TERREX později převedl do likvidace, stejně jako AIR TERREX.

7. Účetnictví AIR TERREXU je nesprávné, neodpovídá zákonu o účetnictví, stejně jako ostatních prověřovaných subjektů, i když převážná většina účtování je bezchybná. Nebyla však zaúčtována smlouva o přistoupení k dluhu, ani záruční směnka, kterou vystavil M.Michal pro Marinamar. Akt přistoupení k dluhu neměl být ze strany spořitelny přijat, neboť nešlo o bonitní firmu, jejíž přistoupení by bylo přínosem pro snížení rizika. Také záruční směnku M.Michal vystavil za situace, kdy musel vědět, že společnost TERREX ji nebude schopna uhradit, že tedy není podložena majetkem.

Celý proces úvěrování podvodně zpracovali Čížek a Fajt, stejně jako předchozí uvedené úvěry.

8. Společnost Marinamar, s.r.o. úvěrovou smlouvu ani úvěr či směnky nezaúčtovala a úvěr vůbec nesplácela, neboť z něho neměla užitek. M.Michal později jménem TERREXU přistoupil k dluhu a případnou budoucí újmu zajistil P.Formanovi vlastní smenkou TERREXU ve výši úvěru, přičemž na dluh bance splatil TERREX pouze tři čtvrtletní splátky úroků.

9. AIR TERREX získal provozní úvěr za obdobných podvodných okolností jako byly zpracovány ostatní úvěry. M. Michal použil k vylákání úvěru zásruční doklad primátora města Brna, podepsaný na základě nezajímavé smlouvy s nadací pro obnovení brněnského letiště, v němž primátor sděloval, že AIR TERREXU v případě letů nahradí ztráty, pokud by nebyly kryty nadací. Proklamovaný záměr se neuskutečnil. Tím, že AIR TERREX na městu Brnu nežádal ztráty za dobu přípravy provozu, lze dokumentovat, že záměr byl pouze fiktivní.

Úroky a splátky úvěru spláceny nebyly. Později se zjistilo, že M. Michal předložil k zapsání vlastnictví k letadlu a zástavního práva Agrobanky letadlo, které bylo zahraničním zbožím v celním záznamu propuštěno do tuzemského oběhu a na letadle vážlo dřívější zástavní právo celnice z celního zákona.

Jak byl tento účelový úvěr na oběžné prostředky (80 mil. Kč) použit nelze z účetnictví vysledovat, neboť o účelovém použití nebylo analyticky účtováno. Lze přesvědčivě tvrdit, že tyto prostředky použil AIR TERREX jednak na úhradu ztrát z odlivu prostředků mimo firmu a nehospodárných „nákladů“ pokud nebyly roztroušeně postupně přesunuty jinam přímými převody. Účetní deník a hl. kniha však neumožňují v položkách rozlišovat, jisté však je, že úvěrem získané prostředky společnost již nemá.

10. Jak je uvedeno, Boeing 727-230 výr.č. 12623 OK-JGY je zahraničním zbožím propuštěným na celní záznam do tuzemského oběhu, ze zákona na něm vázne zástavní právo celnice, pozdější zápis zástavního práva Agrobanky je v dokladech neplatný a v mezidobí smluvně sjednané zástavní právo České spořitelny je rovněž neplatné.

11. Směnka vydaná Agrobance na zajištění úvěru, podepsaná M. Michalem 26.8.1993 není lhůtní směnkou (není vyplněna splatnost), jde o směnku splatnou „na viděnou“. S ohledem na úvěrový vztah nebyla vyplněna správně. Nebyla vyplněna ani právem, neboť směnečný dlužník - TERREX - nepřistoupil k zástavní smlouvě s bankou. Směnka také nebyla v účetnictví řádně záúčtována.

S ohledem na protiprávní vztah a uvedenou směnečnou situaci hrozí nebezpečí, že směnka by mohla být volně indosována a proplacena jinak a jinému směnečnému věřiteli, neboť nemá vztah k úvěru. Tento stav zavinili spolu s M. Michalem úvěrující zaměstnanci banky, kteří směnku neměli přijmout.

12. Šek TERREXU (!) na 15 mil. Kč vystavil M. Michal neoprávněně, neboť nebyl podle Všeobecných podmínek banky držitelem šekové knížky. Šeková knížka nepatřila AIR TERREXU, tzn. že Michal se tím pokusil zpronevěřit prostředky TERREXU. V době vystavení tohoto šeku na účet TERREXU neměla nárok na nadměrný odpočet DPH (ani ve značně nižší výši) ani společnost TERREX, ani AIR TERREX.

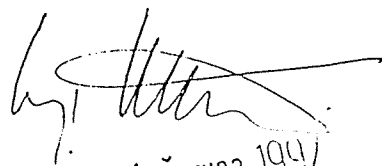
13. Doklady o jednání valných hromad TERREXU a AIR TERREXU se nepodařilo získat, neboť nejsou v archivu likvidátora. M. Michal však musel vědět, že firmy TERREX a AIR TERREX budou likvidovány nejméně z toho, že znal finanční situaci společností jako přeúvěrovaných a předlužených subjektů s množstvím neuhrazených závazků, přičemž budoucí úroky, úroky z prodlení a nominální dluhy neumožňovaly společností další existenci.

Vstup cizího kapitálu formou tichého společenství nepřipadal v úvahu, i když byl proklamován, neboť případný tichý společník by za žádných okolností nerealizoval zisk.

Mimoto šek M. Michal vystavil v době, kdy se jednalo o návrhu na likvidaci (pokud v té době již nebyl na rejstříkovém soudu podán).

V Praze dne 23.5.1997

Ing. Jiří Křišťan  
znalec v oboru ekonomika



1. června 1997